

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata ¹§ 60-ip allannguutissaanik kingusinnerpaamik UKA 19-mi saqqumiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik inatsisartut aalajaangiiffigisassaattut siunnersuugut. Taamaalilluni attartortup toqukkut qimagunnerani utoqqat illuanulluunniit nuunnerani inoqutigiinni najugaqartut inigisaminnik anisinneqarsinnaanerannik pitsaanagerusumik illersorneqarsinnaasunngorlugit. Uani ilanngullugu § 60, imm. 2, uniffiup appaa peerneqassasoq, taamaalilluni aamma § 60, imm. 1 aamma 2 allanngortinneqassasut ukiut marluk najugaqarnissamik piumasaqaataasup qaammatinut arfinilinnut allanngortinneratigut.

(Inatsisartuni ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut:

Takorluulaaruk aapparisaat inooqatigisalluunniit aanaartoortoq, 46-nillu ukioqarluni utoqqaat illuannut nuuttariaqalerni. Imaluunniit aapparisaat inooqatigisalluunniit kangerlummi angalaarnermini ajunaartoq. Eqqarsaat eqqarsaatigissallugu alianarluinnaqqissaartoq: Inuunerisaq ulluinnarisaq aserorluinnartoq. Inuunerisamut pilluarnermullu tunngaviusoq tassanngaannartumik peerneqartoq.

Ilanngullugulu takorluulaaruk inigisat annaallugu - najugaqarfissaarullutit.

Qujanartumik maanna attartortitsisarnermut peqqussummi atuuttumi pisuni arlaqaqisuni inoqutaasut attartukkamik tiguisinnaasarput, attartortup toqukkut qimagunnerani imaluunniit utoqqaat illuannut nuunnerani.

Aap, amerlasuutigut taamattoqarsinnaavoq, kisiannili tamatiguunngitsoq.

¹ Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. maj 2005-imeersoq Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 20. november 2006-imeersumut allanngortinneqartoq kiisalu Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata Inatsisartut inatsisaat nr. 17, 8. juni 2017-imeersoq.

Malittarisassat maanna atuuttut² naapertorlugit aapparisaq pisortat inissiaataanni attartukkamik attartugaq attartortutut tiginnaavaa, aapparisaq toqukkut qimagunnerani, utoqqaalluunniit illuanut nuunnerani. Atorfigisamut inigisaq attuumassuteqartoq pineqarpat taava attartortoq imaluunniit attartortup aapparisaata inimut attartortittakkamut utaqqisutut allattorsimaffimmut allatsisismanissaa piumasagaataavpoq. Piumasagaataavortaaq aapparisaq suliffimmut atatillugu nammineq ineqarnissamut pisinnaatitaaffeqassanngitsoq.

Inoqutigiinni najugaqartunut taakku piumasagaataasut aamma atuupput, soorlu inoqatigisaq imaluunniit meeqqat suli angerlarsimasut, erneq panilluunniit. Uanili aamma piumasagaataasunut ilaavoq, taakku najugaqartut ukiuni kingullerni marlunni inigisami aamma najugaqarsimassasut.

Paniusoq 19-inik ukioqartoq Qasigiannuani INI-p inissiaataani anaanamini najugaqartoq, Aasianni GU-mi ilinniartooreersimalluni siorna aatsaat angerlartoq, taamaalilluni angerlarsimaffeerutissaaq anaanami toqukkut qimagunneratigut.

Arnaq 42-nik ukiulik ukiuni arfineq pingasuni nuliaasimasooq, uimi suliffimminut atatillugu inigisaani najugaqartoq nalinginnaasumillu inigisanut utaqqisuni allassimanngitsoq uimi ajunaarneratigut angerlarsimaffeerutsinneqarsinnaavoq.

Tamanna ajorpoq. Pitsaaneruseqarpoq iliuuseqarsinnaasariaqarpugut.

Pissusissamisoorinnangilaq ilaqutariit toqukkut imaluunniit napparsimaruluttoqartillugu angerlarsimaffimmikkat annaasaqartarnissaat. Inuit tamarmik toqqissisimanartumik angerlarsimaffeqarsinnaanissamikkat pisinnaatitaaffeqartariaqarpugut.

Taamaattumik siunnersuutigaa Naalakkersuisut maanna inatsisunik atuuttunik allannortinnissamik iliuuseqarnissaannik pissusaaffilerneqassasut, taamaalilluni inoqutigiinniittut

² Malittarisassat nassaarineqarsinnaapput § 690-imi Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni. Aalajangersagaq imaappoq:

§ 60. Attartortup toqunerani aapparisaq qimagaasooq atugassarititaasut atuinnarlugit attartornermik ingerlatseqqiinnarsinnaatitaavoq. Taamatuttaaq inuk inissiamik attartornermut isumaqatigiissummi atsioqataasimannngitsoq, kisiannili sivikinnerpaamik ukiuni marlunni attartortup ataatsimut inoqutaannut peqataasimasooq pisinnaatitaaffeqarpoq, taamaattorli tak. § 63, imm. 3.

Imm. 2. Sulisunut inissiaq, attartortup pisortani sulisitsisuni atorfeqarnini aqutugalugu sulisunut innersuunneqarfigisaa matumani pineqarpat, aappaasooq attartornermut atugassarititaasut atorlugit inissiamik innersuussivigineqarnissamik pisinnaatitaaffeqarpoq. Innersuussinissamut piumasagaataavoq aappaasup nammineerluni pisortani sulisitsisuni atorfeqarnermigut sulisunut inissiamik innersuussivigineqarsinnaatitaannnginnissaa, aammalu attartortup aappaasulluunniit sivikinnerpaamik ukiuni marlunni utaqqisut allattorsimaffianni nalinginnaasumi allaqqasimanissaa. Taamatuttaaq pisinnaatitaaffeqarpoq inuk sivikinnerpaamik ukiuni marlunni attartortup ataatsimut inoqutaannut peqataasimasooq, taamaattorli tak. § 63, imm. 2.

Imm. 3. Attartortoq utoqqalinini nappaateqarniniluunniit pissutigalugit paaqqinnittarfirmut assigisaanulluunniit nuuppat, imm. 1-2-mi aalajangersarneqartut atorneqassapput.

angerlarsimaffinnimmik annaasaqannginnissaminnik pitsaanerusumik illersorneqarsinnaalerseqqullugit attartortoq toqukkut qimaguppat imaluunniit utoqqaat illuannut nuuppat.

Pingaartillugu siunnersuutigaara inoqutigiinni najugaqartut uiusup nuliaasulluunniit saniatigut, tassa najugaqatigisaq imaluunniit erneq panilluunniit angerlarsimaffinni najugaqartup, attartortup toqukkut qimagunnerani utoqqaat illuannulluunniit nuunnerani attartukkamik inigisaq imaluunniit suliffimmut atatillugu inigititaasup attartortunngorsinnaanera qaammatit arfinillit qaangingikkaluarlugilluunniit najugaqatigiissimagunik. Aamma aapparisaq imaluunniit inoqutigisap suliffimmut atatillugu najugarisaq attartortutut tigusinnaagaa (ersarinnerusumilluunniit oqaatigalugu: Inissiatut attartugassatut innersuunneqarfigisinnaagaa) inissianut attartortakkanut allassimareersimanissamut piumasqaataasoq atortinngikkaluarlugu aamma suliffigisamut atatillugu ineqarsinnaanitaanermik pisisinnaatitaffeqaraluarluniluunniit³.

Qujanaq. Neriuppunga Naalakkersuisut Inatsisartunilu ilaasortat allat siunnersuutigisara inussiarnisaarfigilluarumaaraat. Siunnersuut toqqissisimanermut tunngasuuvoq, inuillu artukkerneqareersimasut qanoq iliuuseqarfiginissaannut tunngasuullunittaaq.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuutip atuuttunngortinnissaa inatsimmik siunnersuuteqarnissamik pisariaqartitsiviusussaassaaq. Allaffissornikkut atorineqartussat ukiup affaanik sivirusunerusariaqanngilaq, soorlu nutserinerit, tusarniaanerit inatsisitigullu misissuinerit.

Namminersortunut aningaasaatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq

³ Aalajangersagaq assersuutitut imak oqaasertaqarsinnaavoq:

§ 60. Attartortup toqukkut qimagunnerantigut aappaasup attartugaq attartornermi atugassarititaasut atuutereersut malillugit attartornermik pisinnaatitaaffeqassaaq. Taamatuttaaq attartornermi isumaqatigiisummik atsioqataasimangitsoq, kisiannili qaammatini arfinilinni kingullerni attartortumik najugaqateqarsimasoq pisinnaatitaaffeqassaaq, kisiannili § 63 imm. 3-mi aalajangersakkat malillugit.

Imm. 2. Suliffigisamut atatillugu, attartortoq pisortat suliffeqarfiutaanni ineqartinneqarpat, apparisaasoq inigisamut attartortittakkatut nalinginnaasutut inigisamut attartornissaanut pisinnaatitaaffeqassaaq. Taamatuttaaq attartornermi isumaqatigiisummik atsioqataasimangitsoq, kisiannili qaammatini arfinilinni kingullerni attartortumik najugaqateqarsimasoq pisinnaatitaaffeqassaaq, kisiannili § 63 imm. 3-mi aalajangersakkat malillugit.

Imm. 3. Attartortoq utoqqalinermigut napparsimalernergulluunniit utoqqaat illuanut assigisaanulluunniit nuuttariaqassappat immikkoortuni 1-2-milu aalajangersakkat assigisaattut atuutissapput.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq